

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Autor scenariusza: Maria Piotrowska

Blok tematyczny: Wakacyjne szlaki – krainy geograficzne

Scenariusz nr 2

I. Tytuł scenariusza zajęć: Poznajemy mapę Polski.

II. Czas realizacji: 2 jednostki lekcyjne.

III. Edukacje (3 wiodące):

- polonistyczna,
- plastyczna,
- przyrodnicza.

IV. Realizowane cele podstawy programowej:

- **edukacja polonistyczna:**
  - tworzy wypowiedzi w formie ustnej lub pisemnej; kilkudzaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis – **1.3a**
  - czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym i wyciąga z nich wnioski - **1.1b**
  - pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii), dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną – **1.3f**
- **edukacja plastyczna**
  - realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych (mapa Polski), w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym – **4.2b**
  - podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak kształt, barwa, faktura na płaszczyźnie i w przestrzeni – **4.2a**
- **edukacja przyrodnicza:**

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- o nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski; nadmorskiego, nizinnego i górskiego – 6.3

V. Metody:

- metoda projektowania okazji edukacyjnych,
- doświadczalna,
- burza mózgów,
- dyskusja dydaktyczna,
- pogadanka.

VI. Środki dydaktyczne:

- **do doświadczenia:** 2 miski, glina, piasek, ok. 40 kostek lodu
- **inne:** przybory piśmiennicze, mapa Polski, wiersz S. Aleksandrzaka „Mapa Polski”

VII. Forma zajęć: praca indywidualna, w zespole klasowym, w grupach.

VIII. Przebieg zajęć:

- **Część wprowadzająca.**
  - o Wprowadzeniem do zajęć jest czytanie wiersza S. Aleksandrzaka pt. „Mapa Polski”.
  - o Rozmowa na temat w/w wiersza.
- **Zadanie otwarte.**
  - o Próba odpowiedzi na pytanie: *Czy można podróżować palcem po mapie?*
  - o Dyskusja na temat znaczenia kolorów na mapie.
- **Część warsztatowa.**
  - Praca w grupach 4osobowych – wyszukiwanie na mapie Polski nazw gór i największych rzek.
  - Zadanie jest odpowiednio punktowane przez nauczyciela i podlega określonym ramom czasowym. Za każdą poprawnie wypisaną nawet pod względem pisowni przydzielany jest punkt – ta grupa, która zdobędzie ich najwięcej wygrywa.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- **Doświadczenie** – załącznik do scenariusza zajęć.
- **Pytania/ zadania/ inne czynności utrwalające poznane wiadomości**
  - Dyskusja na temat wyglądu mapy Polski – znaczenie barw na mapie.
  - Odnajdywanie na mapie Polski najważniejszych jej obiektów – gór, rzek jezior.
  - Utrwalenie pisowni nazw geograficznych wielką literą.
  - Opis rejonu swojego miejsca zamieszkania – położenie na mapie.
  - Praca manualna – wyklejanie plasteliną konturu mapy Polski – praca odwrotna na podstawie wyglądu mapy Polski.
  - **Przykładowa karta pracy – kontur mapy Polski**

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- **Dodatkowe czynności / zadania / pytania dla:**
  - **ucznia zdolnego** - dokładnie odtwarza za pomocą kolorystyki plasteliny ukształtowanie powierzchni terenu Polski.
  - **ucznia ośmioletniego** – wymienia ważniejsze regiony Polski np. Mazowsze, Podhale itp.
  - **ucznia wymagającego pomocy** – wskazuje palcem kontur granic Polski, określa znaczenie barw na mapie.
  - **ucznia dziewięcioletniego** – opisuje ukształtowanie terenu Polski – wskazuje ważniejsze regiony Polski.
- **Podsumowanie zajęć:**
  - Polska to kraj, który leży w samym sercu Europy. Jest to duży kraj, którego granice wyznacza na północy Bałtyk i Tatry na południu. W Polsce jest wiele lasów, jezior, a także rzek i wzniesień. Z uwagi na położenie geograficzne Polski jest to bardzo ciekawy kraj pod względem krajobrazu, posiada bowiem nie tylko nadmorski krajobraz, ale również niziny i górski.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Załącznik do scenariusza nr 2

I. Temat doświadczenia: Jak tworzyły się jeziora?

II. Zakres doświadczenia: Wpływ lodowców (lodu) na tworzenie się jezior w Polsce.

III. Cel doświadczenia: Zobrazowanie dzieciom, w jakich okolicznościach powstały jeziora na pojezierzu pomorskim.

IV. Hipoteza doświadczenia: Jak lodowiec wpłynął na tworzenie się jezior w Polsce?

V. Spodziewane obserwacje/wnioski ucznia

Uczeń dostrzega, że na powstanie wielu jezior w północnej części Polski miał wielki lodowiec, który ustępując wraz z ocieplaniem się klimatu – pozostawił jeziora.

VI. Przebieg doświadczenia.

Do dwóch obszernych misek wykładamy:

Do 1. - do połowy glinę.

Do 2. – do połowy piasek

Piasek i glina powinny być wyłożone chaotycznie bez wyrównywania powierzchni. Do 1. i 2. miski wykładamy po ok. 20 kostek lodu.

Obserwujemy, co będzie się działo z kostkami lodu na danych surowcach.

Obserwacje:

W misce numer 1 topiące się kostki lodu nie mogąc przedostać się przez glinę utworzy mini zbiorniki wodne na jej powierzchni. W misce nr 2 – topiący się lód wniknął do piasku nie tworząc na jego powierzchni żadnych zbiorników wodnych.

VII. Wnioski z doświadczenia.

Ustępujący z północnej części Polski lodowiec topiąc się, wytworzył w zagłębieniach powierzchni Ziemi, naturalne zbiorniki wody – jeziora. Tam, gdzie były bardziej korzystne warunki do tworzenia się jezior, tj. zagłębienia i gleba mało przepuszczająca wodę, tam mamy po dzień dzisiejszy duże zbiorniki wodne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

